Punkt i protokollet PR 68/2019 rd

Plenum

Torsdag 21.11.2019 kl. 16.00—21.40

7. Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan de nordiska länderna om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer samt med förslag till lagar om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket

Regeringens proposition RP 65/2019 rd
Utskottets betänkande ShUB 10/2019 rd

Första behandlingen

Talmannen: Ärende 7 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger social- och hälsovårdsutskottets betänkande ShUB 10/2019 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Utskottets ordförande, ledamot Vehviläinen, presentationsanförande, var så god.

Debatt

18.48 **Anu Vehviläinen kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 10/2019 käsittelee hallituksen esitystä, jossa esitetään, että eduskunta hyväksyisi Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä tehdyn terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen. Vuodesta 1993 voimassa ollut sopimus sisältää määräykset ammatinharjoittamisoikeuksien vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä valvontatietojen luovuttamisesta Pohjoismaiden välillä. Tavoitteena on selkeyttää ammattipätevyyksien tunnustamisjärjestelmää niin, että sopimuksen päällekkäisyys ammattipätevyyden tunnustamista koskevan ammattipätevyysdirektiivin kanssa poistetaan. Muutossopimuksen mukaan sopimuksessa tarkoitettuihin ammatteihin sovelletaan ammattipätevyysdirektiivin tunnustamisjärjestelmää. Lisäksi sopimuksen soveltamisalaa laajennetaan Pohjoismaiden kansalaisista EU- ja Eta-maiden kansalaisiin yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Eläinlääkärit poistuvat kokonaan sopimuksen soveltamisalan piiristä. Muutossopimus sisältää myös valvontatietojen vaihtamista koskevia määräyksiä.

Valiokunta toteaa, että ehdotetut muutokset Pohjoismaiden välillä tehtyyn sopimukseen sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin ja eläinlääkäriammatin harjoittamisesta annettuun lakiin selkeyttävät ammattipätevyyksien tunnustamiskäytäntöjä Pohjoismaissa ja yhdenmukaistavat niitä ammattipätevyysdirektiivin menettelyiden kanssa. Lisäksi muutokset ovat kannatettavia ammatinharjoittamisoikeutta Pohjoismaissa hakevien ammatinharjoittajien yhdenvertaisen ja tasapuolisen kohtelun näkökulmasta. Valio-

kunta puoltaa muutossopimuksen hyväksymistä ja lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Sopimuksessa ammattipätevyysdirektiivin mukainen vastavuoroinen tunnustaminen ulotetaan koskemaan myös Färsaaria ja Grönlantia niiden terveydenhuollon ammattien osalta, joita koulutetaan kyseisillä itsehallintoalueilla. Näitä ammatteja ovat sairaanhoitaja, hoiva-avustaja ja lähihoitaja. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että hoiva-avustaja ei ole terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö. Suomen tutkintojärjestelmä ei tunnista hoiva-avustajan tutkintoa, vaan hoiva-avustajan koulutus perustuu eräiden ammatillisten tutkintojen osien suorittamiseen ja koulutussisällöt vaihtelevat koulutuksen järjestäjien välillä. Valiokunta pitää tarpeellisena, että hoiva-avustajien asemaa seurataan siitä huolimatta, että Färsaarilta ja Grönlannista ei ole juuri hakeutunut ammattihenkilöitä Suomeen.

Esitetyn sopimusmuutoksen jälkeen automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvissa ammateissa ammatinharjoittamisoikeus myönnetään vain ammattipätevyysdirektiivin ja direktiivin toimeenpanoa koskevien kansallisten säädösten nojalla. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvat lääkärin, hammaslääkärin, proviisorin, sairaanhoitajan ja kätilön ammatit. Ammattipätevyysdirektiivin mukaan automaattiseen tunnustamiseen perustuva ammatinharjoittamisoikeus myönnetään toisessa EU- tai Eta-valtiossa suoritetun koulutuksen ja saadun tutkintotodistuksen perusteella. Automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvissa ammateissa muutossopimus aiheuttaa ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisessä muutoksen vain niiden henkilöiden osalta, jotka ovat suorittaneet koulutuksen muussa kuin EU- tai Eta-valtiossa. Voimassa olevan sopimuksen perusteella tunnustamiseen on edellytetty toisen Pohjoismaan myöntämää voimassa olevaa ammatinharjoittamisoikeutta, joten ammatinharjoittamisoikeus on voitu myöntää myös kolmannessa maassa suoritetun koulutuksen perusteella. Muut kuin automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvat terveydenhuollon ammatit kuuluvat ammattipätevyysdirektiivin yleisen tunnustamisjärjestelmän piiriin, jossa hakijan koulutusta verrataan vastaavaan suomalaiseen tutkintoon. Jos koulutuksessa on olennaisia eroja, hakijalle voidaan määrätä korvaavia toimenpiteitä ammattipätevyyden saavuttamiseksi.

Valiokunta toteaa, että sopimuksen mukainen tutkinnon tunnustaminen ja lupamenettely on ollut sujuvaa niissä terveydenhuollon ammateissa, joissa tutkintokoulutuksen on todettu olevan samankaltaista Pohjoismaissa. Sopimusmuutos tulee muuttamaan yleiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluvien ammattien laillistamis- ja nimikesuojausasioiden käsittelyä etenkin niissä tilanteissa, joissa joudutaan määräämään korvaavia toimenpiteitä tai pyytämään oppilaitoksilta lausuntoja. Hallituksen esityksen mukaan sopimukseen sisältyvät ammatit on kuitenkin jo sopimusta tehtäessä katsottu yhteneviksi, joten olennaisia eroja tutkintojen välillä ei välttämättä ole eikä korvaaville toimenpiteille siten ole todennäköisesti tarvetta. Valiokunta pitää tärkeänä, että toisesta Pohjoismaasta Suomeen tulevien yleisen tunnustamisen piirissä olevien ammattihenkilöiden ammatinharjoittamisoikeuden myöntäminen ja liikkuvuus säilyvät muutossopimuksen voimaan tultuakin mahdollisimman sujuvina. Tämä edellyttää tutkinnon tunnustamisen käsittelyprosessin kehittämistä ja käsittelyprosessin riittävien resurssien varmistamista. Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota potilasturvallisuuden kannalta tärkeiden valvontatietojen vaihtamisen toimivuuteen sopimusvaltioiden välillä. Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Punkt i protokollet PR 68/2019 rd

18.54 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia tästä mietinnön esittelystä. — Kaiken kaikkiaan vain totean, että tällaiset sopimukset, mistä tässäkin on kysymys, ovat tuiki tärkeitä nimenomaan pohjoismaisen yhteistyön vuoksi ja nimenomaan potilaan näkökulmasta. Mehän tarvitsemme nimenomaan pohjoismaista yhteistyötä, kun me tarvitsemme muun muassa hoitoa muista Pohjoismaista.

Muistan, että kun olin ministerinä aikoinansa, meillähän oli sellainen tilanne, että me todella tarvitsimme ihan jatkuvaa apua Pohjoismaista potilaitten hoitoon, mutta sen lisäksihän meillä myöskin henkilöstö vaihtaa Pohjoismaiden sisällä, ja siitä syystä myöskin näiden ammattihenkilöiden ammattitaidon tunnustamista on todella tärkeää sopimuksella ohjata.

Tämä tulee vastaan myöskin, kun henkilö siirtyy Pohjoismaasta toiseen, liittyen hänen täydennyskoulutukseensa. Koska meillä on hieman erilainen koulutusjärjestelmä kuin muissa Pohjoismaissa, meidän pitää toisaalta tietää, minkä ammattinimikkeen tai minkä koulutuksen hän on saanut, jotta me tiedämme, minkälainen mahdollinen täsmäkoulutus tarvitaan, jos haluaa suomalaisen lisäpätevyyden, esimerkiksi erikoistua johonkin ammattitaitovaatimuksiin.

On erittäin hyvä, että näitä aina täsmennetään ja päivitetään. Kiitos tästä.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslagen 1.-3. i proposition RP 65/2019 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.